

Investering
SFV
Anna Folkesson

Styrelsen för Stockholm Vatten och Avfall AB

Lägesredovisning Program Stockholms framtida vattenförsörjning (SFV)

FÖRSLAG TILL BESLUT

Styrelsen föreslås besluta

- att Lägesredovisning Program Stockholms framtida vattenförsörjning (SFV) godkänns.
- att Lägesredovisning Program Stockholms framtida vattenförsörjning (SFV) december 2024 överlämnas till Stockholms Stadshus AB för kännedom.

Christian Rockberger
Verkställande direktör

Jenny Bengtsson
Avdelningschef
Investering

Sammanfattning

Bolagets projektprogram Stockholms Framtida Vattenförsörjning, SFV, omfattar mycket stora investeringar, vilka både enskilt och sammantaget, kommer att ha stor påverkan på bolagets framtid samt hela Stockholms stads upplåning och ekonomi. Investeringar som bolaget bedömer är nödvändiga för staden ur ett längre tidsperspektiv.

På styrelsemötet 2024-09-19 gavs VD i uppdrag att senast i september 2025 lägga fram ett förslag till uppdaterade effektmål för SFV-programmet. Där så är möjligt ska olika ambitionsnivåer och konsekvenserna av dessa redovisas. Utifrån VDs uppdrag har arbetet initierats med en förstudie omfattande en nulägesanalys samt framtagande av uppdragsdirektiv för arbetet. SFVs programledning är sammanhållande för genomförandet av VDs uppdrag.

Bakgrund

Stockholm Vatten AB (bolaget) är VA-huvudman för Stockholm och Huddinge och leverantör av dricksvatten via avtal till ytterligare 10 kommuner. Dricksvattenförsörjningen i regionen klassas som en samhällskritisk verksamhet och det ställs följaktligen höga krav på leveranssäkerheten. Under den varma sommaren 2018 kunde bolaget konstatera att vattenbehovet redan då, vid återkommande tillfällen, var högre än vad Bolaget driftsäkert och uthålligt kan producera och leverera.

Befolkningen i regionen förväntas också på lång sikt sakta öka och de befintliga produktionsanläggningarna är mycket gamla och har i många fall passerat sin tekniska livslängd. Tillsammans med förändringar i kravbilden avseende redundans och leveranssäkerhet, kopplat till den förändrade världsbilden och det föränderliga klimatet, motiverar det ett stort antal åtgärder över hela systemet. I ett femtio- till hundraårsperspektiv behöver bolaget därför vidta omfattande åtgärder i hela dricksvattensystemet för att säkra den framtida vattenförsörjningen.

Mot bakgrund av ovanstående beslutade bolagsstyrelsen i oktober 2018 att forma programmet SFV – Stockholms Framtida Vattenförsörjning. Programmet är indelat i tre delprogram; Vattenverk (V), Ledningsnät (L) och Reservoarer (R). Totalt sett rör det sig om ett mycket stort antal åtgärder och många omfattande investeringsprojekt som löper över flera decennier framåt till en indikativ totalbudget om 22 mdkr i 2024 års penningvärde.

Planeringshorisonten är i första hand till år 2050 men programmet har även utblick mot år 2100. SFV-programmet ansvarar för styrning och planering av utredningar, planering och uppföljning av projektering och genomförande av investeringsprojekten. Utmanande i planeringen av programmet är de avvägningar och ställningstaganden som behöver göras och som i olika hög grad riskerar att få konsekvenser för bolagets uthålliga leveransförmåga.

Under 2024 påbörjades en prövning av programmets effektmål och identifierade åtgärder. Styrelsen har även gett VD i uppdrag att se över effektmålen och att återkomma till styrelsen senast september 2025. Bolaget arbetar därför med en programbeställning innehållandes aktualiserade och reviderade effektmål för dricksvattenförsörjningen.

ÄRENDET

Nuläge

I syfte att säkerställa att de investeringar som görs för att långsiktigt säkerställa dricksvattenförsörjningen är väl avvägda och planerade utifrån de förutsättningar som gäller pågår en prövning av programmets effektmål och identifierade åtgärder. På styrelsemötet 2024-09-19 gavs VD i uppdrag att senast i september 2025 lägga fram ett förslag till uppdaterade effektmål för SFV.

Parallellt med att effektmålen uppdateras fortskrider arbetet i enskilda investeringsprojekt inom tidigare beslutade ramar. Visst planerings- och utredningsarbete fortgår även, bland annat för Lovö södra.

Utifrån VDs uppdrag arbetar programmet nu med att identifiera, revidera, uppdatera samt eventuellt ta fram ytterligare styrande dokument som behövs för att säkerställa att korrekta uppdaterade effektmål definieras och samlas i en programbeställning för SFV.

Programbeställningen ska som minst innehålla;

- Beskrivning av styrande ramvillkor, policies och strategier
- Uppdaterade effektmål
- Programmets omfattning, avgränsningar, leveranser
- Programmets beslutsstrukturer

Exempel på strategiska frågor som ska genomlysas i samband med arbetet är;

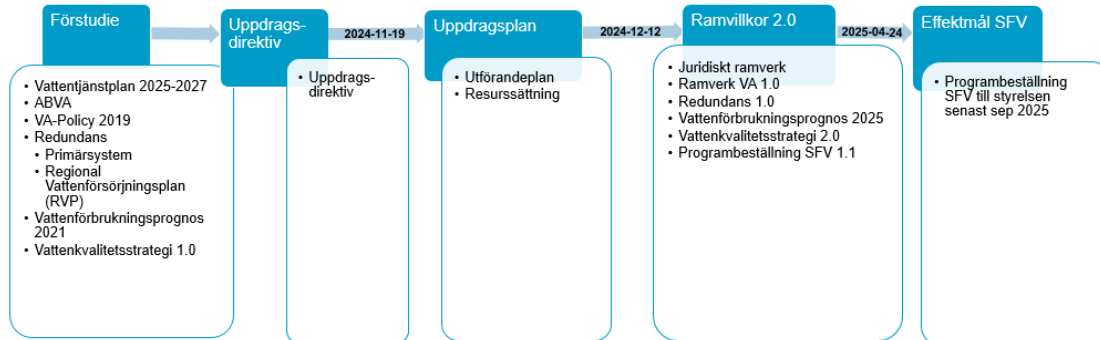
- Vilken produktionskapacitet som krävs om 30 år
 - Befolkningsprognos
 - Prognos för vattenförbrukning per PE
 - Grannkommunsaffärer
 - Vilka restriktioner som bolaget är beredda att införa
- Vilken redundans och robusthet som bolaget är beredd att betala för
 - Redundanskrav för primärsystem
 - Dubbla matningar av el och vatten
 - Utslaget vattenverk i regionen
 - Utslagen vattentäkt
 - Vattenförsörjning till samhällskritisk verksamhet
 - Bolagets tolkning av åtaganden i Regional Vattenförsörjningsplan, RVP
- Vattenkvalitetsstrategi VA
 - Vilken kvalitet som krävs på det producerade vattnet

För att nå ovan beskrivna resultat avser programmet genomföra följande:

- Identifiera, uppdatera och i vissa fall även ta fram nödvändiga strategiska ramverk
- Utifrån bolagsövergripande strategiska ramverk ta fram förslag på effektmål för program SFV.
 - Där så är möjligt ska olika ambitionsnivåer och konsekvenserna av dessa effektmål redovisas.

Tidplan

Tidplan för uppdraget visas i Figur 1

Figur 1: Tidplan för framtagande av uppdaterade effektmål SFV

Ekonomi

I nedan tabell sammanfattas nuläget för utfall och prognos avseende investeringar i SFV-programmet. Hittills beslutade investeringsmedel för samtliga delar i SFV är ca 3 200 mnkr.

	Upparbetat Investering Totalt [mnkr]	Prognos Investering Totalt [mnkr]	Prognos Investering 2025 [mnkr]
SFV-L	647	5 000	42
SFV-R	498	3 000	155
SFV-V	627	14 000	232
Totalt SFV	1 772	22 000	470

Lägesrapport delprogram inom SFV

Status för de tre delprogrammen sammanfattas kort nedan.

Delprogram Vattenverk

Delprogram Vattenverk omfattar renoveringar och förstärkningsåtgärder vid Norsborgs och Lovös befintliga vattenverk samt uppförande av nytt vattenverk vid Lovö.

Produktionskapaciteten vid vattenverken byggs ut etappvis för att i första hand möta dagens krav på kapacitet, och därmed bibehålla den nuvarande leveranssäkerheten, och i andra hand för att möta andra krav såsom regionala förväntningar, klimatanpassningar och utökad befolkningsmängd.

Generell status

Ingående utredningar och projekt löper på inom beslutade ramar.

Åtgärder som bland annat innefattat installation av kolfilter och uppgradering av tillhörande UV-aggregat 4 på Lovöverket är färdigställda. Arbeten med de nya ställverken pågår och för UV-aggregat 6 startar genomförandet upp inom kort.

Viktiga åtgärder på Norsborg innefattar komplettering med nya långsamfilter på Norsborgs Östra verk. Projektet är i början på genomförandefasen och beräknas vara färdigbyggt och driftsatt under 2027. Snabbfiltren på västra verket är i slutfas och beräknas vara färdigställda under Q3 2024.

Första stegen av statusbedömningarna av de befintliga Lovö- och Norsborgsverken pågår och färdigställs under Q4.

För projekt Lovö Södra arbetar programmet vidare med att utreda var i området runt det befintliga vattenverket på Lovö som det är mest lämpligt att placera det nya vattenverket. Parallellt pågår också utredningar kring placering, limnologiska förutsättningar och tekniskt förslag för det nya råvattenintag som krävs för att kunna försörja det nya vattenverket. Även en omfattande kvalitetssäkring och kalkyljämförelse av de fyra framtagna principförslagen på anläggningsutformning och beredningsprocess pågår. Arbetet med Lovö södra är prioriterat under närmaste året.

Ekonomi

Total gällande indikativ prognos i penningvärde 2024 för åtgärder på vattenverken är 14 000 mnkr.

Delprogram Ledningsnät

Delprogram Ledningsnät omfattar utbyggnad av huvudvattenledningsnätet.

Generell status

Ingående utredningar och projekt löper på inom beslutade ramar.

Av programmets ingående projekt är det stora flertalet i tidiga utredningsfaser, där fokus ligger på att säkra markåtkomst och säkra beslutsunderlag med tillfredsställande omfattning för investeringsbeslut. Vidare drivs projekt även i planera- och genomförandefas.

Tidskritiska ledningssträckor är idag delsträckan Källbrink – Långsjöparken (tidigare Jeriko – Långsjön), vars behov i systemet är akut, samt hela ledningssträckan Lovö VV - Gurlitavägen, vars funktion behövs i dagens system. Projekt 410700 SFV-L Norsborg-Alby (del av stråket mellan Norsborgs vattenverk och Trekanten) tillhörande SFV-effekt 2 "Uthållig leveranskapacitet Norsborg" ligger för genomförandebeslut i KF, och har planerat färdigställande och effekt i systemet 2028.

Ekonomi

Total indikativ prognos i dagens penningvärde är ca 5 000 mnkr.

Delprogram Reservoarer

Delprogram Reservoarer omfattar renovering och upprustning av samtliga 11 reservoarer.

Generell status

Ingående utredningar och projekt löper på inom beslutade ramar.

För närvarande pågår renovering av Trekanten och Högdalen och projektering pågår för Tensta, Uggleviken och Fornborgen.

För Tensta pågår arbete med att ta fram underlag för kommande genomförandebeslut. Bygglov har ännu inte erhållits vilket är ett krav för att gå vidare med genomförandet.

Detaljplanen för Uggleviken antogs av kommunfullmäktige 2022 och detaljplaneprocessen pågår för närvarande. Ärendet är överklagat till MMÖD (Mark och Miljööverdomstolen) där prövning pågår.

Ekonomi

Total indikativ prognos i dagens penningvärde är 3 000 mnkr.

Ärendets beredning

Detta ärende har beretts av bolagets Investeringsavdelning, enhet SFV i samråd med Stockholms stadshus AB.

SLUT